

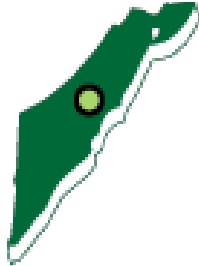


e ירוק - מטיילים עם קק"ל

פארק המסילה בירושלים

הרי ירושלים

ד' 2.10	ג' 1.10
32-20	29-18



זמן הטיול: כשעה עד שעה וחצי

מתאים לכל השנה

מסלולים נוחים המתאימים להליכה ולרכיבה, פינות ישיבה ואתרים היסטוריים מעניינים. סיור חווייתי בפארק הצר בארץ, המתאים לכל המשפחה מי שעוד לא היה, מוזמן להצטרף לתושבי ירושלים למסלול הליכת בריאות, או רכיבה על אופניים, בפארק המסילה שבדרום העיר. הפארק מנצל את תוואי מסילת הברזל מיפו לירושלים, שנחנכה בשנת 1892, בשלהי השלטון העות'מאני.

היוזמה להקמת הפארק באה מתושבי השכונות המתגוררים בקרבת המסילה ובהן המושבה הגרמנית, גונן (קטמון) ופת. העבודות החלו בשנת 2010 על-ידי האדריכלים יאיר אביגדור ושלומי זאבי, אשר הפכו את המסילה לפארק יפהפה ויוצא דופן.

מסילת הברזל הפכה לשביל נוח שלאורכו נשתלו עצים כגון עצי **דולב ומיש**, שיחי נוי כגון **לוטם שעיר** (צמח בר), ודשא. שביל אופניים סלול מלווה את המסילה ובצדו הוצבו פינות ישיבה. תוואי מסילת ברזל הוא מטבעו תוואי מתון ביותר ולכן ההליכה בשביל נוחה ונעימה. מהשביל אף נחשף מראה השכונות והבתים שבסביבה.

הפארק נמשך כיום לאורך כשישה ק"מ. הוא עובר לצד השכונות שנזכרו קודם, ממשיך **לבית צפאפא** ויורד למלחה, שם הטיילת מתחברת לנחל רפאים, המהווה חלק מפארק ירושלים. הרשות לפיתוח ירושלים ועיריית ירושלים, בשיתוף תושבי הסביבה, פעלו להקמת פארק המסילה. הפארק נועד להתחבר לפארק ירושלים, שבו שותפה קק"ל, ויהיה חלק מהחגורה הירוקה המתוכננת להקיף את ירושלים.

נקודת מוצא וסיום: תחנת הרכבת התורכית, רח' דוד רמז, ירושלים.

לפני שיוצאים לדרך

כדאי להתחיל את הטיול בתצפית מגבעת התנ"ך, גבעה נמוכה שלראשה מוביל שביל מדרגות היוצא מתחנת האוטובוס שנמצאת מול תחנת הרכבת התורכית. מראש הגבעה, שבשוליה המערביים בנויה הכנסייה הסקוטית, יש תצפית מרהיבה על הר ציון, העיר העתיקה ועמק נחל קדרון. באביב פורחים כאן, השד יודע כיצד, פרחים מרהיבים כצבעוני ההרים וכלנית. ראש העיר ירושלים, ניר ברקת, הכריז על גבעת התנ"ך כאתר טבע עירוני.

כשורדים בחזרה, כדאי לשים לב לתחנת הרכבת התורכית. התחנה זכתה לשיפוץ, והיא הופכת בימים אלה לאתר בילוי ותרבות, שיפעל גם בשבת. בכך מצטרפת התחנה לאחותה שביפו, שכבר הפכה למתחם בילוי תוסס. כשהתחנה פתוחה, ניתן לצאת ממנה אל פארק המסילה. הרכבת הראשונה יצאה מיפו ונכנסה לירושלים בקול תרועה ב-26 בספטמבר 1892, לאחר מסע בן ארבע

מתחנת הרכבת לדרך בית לחם

פארק המסילה הוא הפארק הצר ביותר בישראל. רוחבו נע בין 7 ל-15 מ', בהתאם למקום שעמד לרשות המתכננים. הקטע הצפוני של הפארק, שבו אנו צועדים את צעדינו הראשונים, כולל רק את שביל המסילה ואת שביל האופניים, כשביניהם חוצצת רצועה צרה של חצץ.

כ-300 מ' מתחילת השביל, נראה מימין בניין גדול ומרשים, עם חלונות מקושטים בשתי קומותיו וחלונות מעוגלים בחזיתו. זוהי תחנת הכוח הראשונה של ירושלים. החברה הבריטית **בלפור ביטי (Balfour Beatty)** ייצרה כאן חשמל, במבנה שבנה בשנת 1928 בנימין חייקין, אדריכל שהיה מעורב גם בתכנון מלון המלך דוד.

מבנה האבן כולל מבפנים אולם מרכזי גבוה ומשני צדדיו בנויים, באופן סימטרי, שני אולמות נמוכים יותר. חברת החשמל רכשה את המבנה בשנת 1954 ובמשך הזמן הוא שינה את ייעודו מייצור חשמל לתחנת השנאה.

במקום שבו הפארק פוגש את דרך בית לחם, כדאי להפנות מבט ימינה. המבנה הענק מוקף החומה, בעל גג הרעפים והמגדל הריבועי נושא הצלב, הוא מנזר האחיות הבורומאיות. כדאי לסטות מעט ימינה, לרחוב ליד ג'ורג', כדי להתבונן בו מקרוב. המנזר שייך למסדר הגרמני-קתולי, והוא קרוי על שמו של **סנט צ'רלס בורומיאן**, שייסד במאה ה-16 מסדר של נזירות אחיות. זה מסביר מדוע רכש המסדר הגרמני את הקרקע דווקא כאן (1894), סמוך למושבת הטמפלרים ("המושבה הגרמנית"). מאז הוסיפו למקום, במהלך השנים, מבנה אחר מבנה. לצד המנזר פועלת במקום אכסנייה.

מדרך בית לחם לצומת האורנים

מדרך בית לחם הפארק מתרחב והופך לרצועה שרוחבה כ-15 מ', עם מדשאה המפרידה בין שביל האופניים, שביל המסילה ועצי נוי. כדאי לשים לב למסילה אשר מדופנת בפסי בטון צבוע, המחקים בהצלחה אדני עץ. נראה כי אדני בטון עמידים יותר מאשר אדני עץ. האדריכלים הותירו את קצות אדני הרכבת בולטים מהשביל. אדנים אלה, העשויים ברזל, הונחו בתקופת המנדט הבריטי. השם **Collveel** מעיד על יצרן האדנים והמספר 1933 על השנה שבה הם הונחו. קטע הסיור שלנו מסתיים ברחוב פייר קינג, לאחר 1.5 ק"מ. מי שירצה, יוכל לחצות את הכביש ולהמשיך בפארק המסילה עוד כ-1 ק"מ, שם מוצג לראווה קטע בן כ-50 מ', שבו המסילה חשופה לגמרי. כאן נחים, אלה בצד אלה, אדני רכבת בריטיים ממתכת ואדני עץ שהניחה רכבת ישראל.

המושבה הגרמנית

ברחוב פייר קינג נפנה ימינה ועתה נצעד ברחוב עמק רפאים, עמוד השדרה של המושבה הגרמנית. כאן נוכל ליהנות מהאדריכלות המיוחדת את בתי המושבה, שייסדו הגרמנים הטמפלרים בשנת 1870, לאחר שרכשו חלקות אדמה מקומיות מתושבי בית צפאפא. הגרמנים הגיעו לכאן מיפו, כשחלוציהם הקימו עוד קודם לכן טחנת קמח שפעלה בכוח הקיטור (עמק רפאים 6). בתי המושבה נבנו בסגנון כפרי שרווח בדרום גרמניה, ורובם נשאו גג רעפים. המושבה מנתה בשיאה כ-400 איש. תושבי המושבה גורשו על ידי שלטונות המנדט הבריטי בימי מלחמת העולם השנייה. בשכונה יש מסעדות, בתי קפה וחנויות רבות (סגורים בשבת).

הביקור שלנו מתקדם בסדר יורד, מבית מס' 61. במס' 31 ברחוב שוכנים שני בתי קברות, אחד של האגודה המשיחית השליחית והשני של הטמפלרים. בבית הקברות הטמפלרי קבורים אנשי המושבה. המצבות מספרות את סיפורי האנשים שחיו ומתו במושבה הגרמנית. בבית הקברות נמצא גם קבר אחים של בני המושבה האמריקאית, שקבריהם פונו מהר ציון, ושוב ומצאו כאן את מנוחתם (מאוחר יותר נבנה לאמריקאים בית קברות אחר, בהר הצופים). קצה רחוב עמק רפאים

מגיע בחזרה לתחנת הרכבת התורכית, שבה התחלנו את הסיור.

כתיבה וצילומים: יעקב שקולניק
פורסם בתאריך: 5.6.2013

שימו לב,
 הדלקת אש מסכנת את היער
 באופן ממשי.
 היזהרו באש ביער – אין לנו יערות
 אחרים!

לכלי התנהגות ביער ומניעת

שריפות

לפני צאתכם למסלול הטיול מומלץ
 להתעדכן ב"קו ליער", מוקד המידע
 של קק"ל, על עדכונים או שינויים
 הרלוונטיים למסלול -1-800-350

550

הקלק וטע

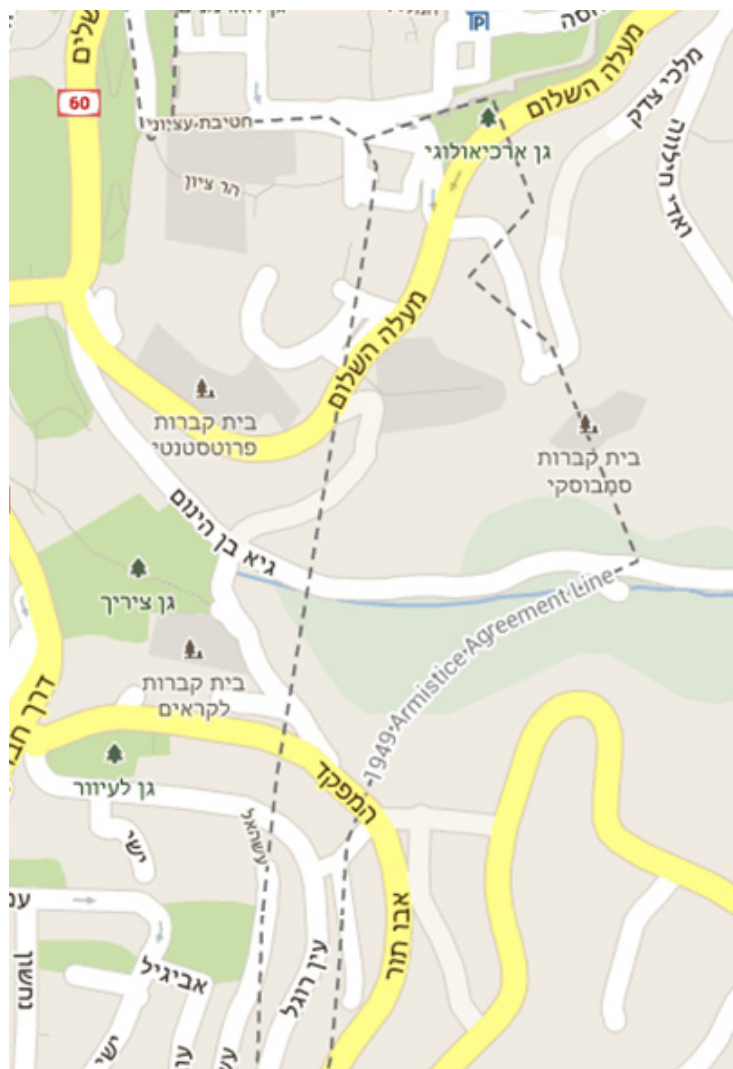
היו שותפים בנטיעת עצים ותירמו לאיכות סביבה



מידע נוסף

טיולים נוספים

- דבש, הכול דבש... יערות קק"ל למען הדבש
- מתלול צורים, אבנים בלב הגליל
- מטיילים בפארק נחל באר שבע
- פארק איילון קנדה אל חורבת עקד, תל איילון ובית הקשתות
- ניחוחות כרמים, בשמים והדרים במושבה בנימינה ובפארק אלונה
- בין עצי המחט- פארק יצחק רבין בנתיב נווה שלום-אשתאול
- אל האירוס הנצתי ביער גבעת המורה לטייל בשמורת יער הר מירון



התאמה למוגבלים בתנועה

פארק המסילה נגיש לאנשים בעלי מוגבלויות בתנועה

חניונים נוספים בסביבה

פארק ירושלים

אתרים נוספים בסביבה

פארק ירושלים, אתרי העיר ירושלים

משך ההליכה

כשעה עד שעה וחצי.

מתאים ל

כל המשפחה

חנייה

בקצה המושבה הגרמנית, דרך בית לחם, בין תחנת הדלק סוגל ורחוב עמק רפאים

מפת טיולים וסימון שבילים

תחנת הרכבת התורכית, רח' דוד רמז, ירושלים.

מפה

מפה עירונית של ירושלים.

אורך המסלול

כ-3 ק"מ

**e ירוק - מטיילים עם קק"ל**

www.eyarok.org.il

כל הזכויות שמורות © קק"ל

